

Bestuursverslag 2023

Statutaire doelstelling (artikel 2 van de statuten)

1. De stichting heeft ten doel: het bevorderen van de integratie en het welzijn van mensen met een ernstige visuele beperking en het bevorderen van oogheelkundig wetenschappelijk onderzoek en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord. De stichting beoogt niet het maken van winst.
2. Zij tracht dit doel te bereiken door onder meer het verstrekken van financiële en/of materiële ondersteuning aan:
 - a. individuele ernstig visueel beperkte mensen en/of instellingen en organisaties die specifieke projecten initiëren die voor tenminste het overgrote deel in het belang van blinden en slechtzienden zijn;
 - b. wetenschappelijk onderzoek gericht op ontstaansmechanismen, preventie en behandeling van oogheelkundige aandoeningen;
 - c. en voorts door het verrichten van al hetgeen met de in lid 1 vermelde doelstelling verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

Bestuur

Het bestuur van de LSBS is in 2023 als volgt samengesteld geweest:

Mw. dr. M.A.E. Conyn-van Spaendonck, voorzitter
Mw. drs. P.G.T.M. Kremer, vicevoorzitter
Dhr. mr. S.J.W. Hermans, secretaris
Dhr. ir. D.A. van Valkenburg, penningmeester
Mw. prof. dr. C.C.W. Klaver
Mw. drs. T.M.L. Phan (afgetreden per 7 september 2023)
Dhr. N. Peulen, MSc
Mw. mr. I.M. Duyverman

Sinds 2019 is dhr. prof. dr. R.O. Schlingemann als wetenschappelijk adviseur verbonden aan de LSBS. Hij adviseert het bestuur met name rond de behandeling van de aanvragen voor wetenschappelijk onderzoek die bij de LSBS binnen komen via het samenwerkingsverband van fondsen UitZicht. Zie <https://uitzicht.nl/>

Bestuurders en de wetenschappelijk adviseur van de LSBS verrichten het werk vanuit een altruïstisch perspectief. Ook met het oog op toekomstig te werven bestuursleden is besloten per 1 januari 2013 de maximale vrijwilligersvergoeding aan bestuursleden die dat wensen, te verstrekken. Dat was voor heel 2023 € 1.900. Dit bedrag geldt als vacatiegeld voor vergaderingen, de uitvoering van de functie binnen het bestuur en ter dekking van onkosten. Enkel en enkele hebben de in 2023 ontvangen vergoeding gedoneerd aan de LSBS.

De uitvoerende werkzaamheden worden verricht door de directeur, mw. mr. J.E.A. van de Watering-Geesink en de directiesecretaresse mw. R. Arts. De directeur en de directiesecretaresse hebben individuele arbeidsovereenkomsten met een maatschappelijk aanvaardbare en verantwoorde beloning. Voor wat betreft het salaris van de directeur acht het bestuur het bepaalde in Burgerlijk wetboek artikel 2:383 lid 1 laatste zin van overeenkomstige toepassing ('een opgave die herleid kan worden tot een enkele natuurlijke persoon mag achterwege blijven'), voor zover er, bijvoorbeeld uit hoofde van governance, een publicatievoorschrift of aanbeveling zou bestaan. Het bestuur houdt bij de bepaling van het salaris rekening met de regeling Beloning directieuren van goeddoelenorganisaties van Goede

Doelen Nederland.¹² Het personeel voert alle voorkomende werkzaamheden uit die bijdragen aan de realisatie van de doelstelling waaronder de voorbereiding en uitvoering van de bestuursvergaderingen. Zij hebben 844 aanvragen in 2023 in behandeling genomen, waarna door of namens het bestuur een besluit over toewijzing of afwijzing is genomen. Andere werkzaamheden van de medewerkers: secretariaat UitZicht en stichting Steunfonds UitZicht, secretariaat ICT fonds, secretariaat Vakantiesuppletiefonds, secretariaat fondsenoverleg en monitoring/evaluatie van de aanvragen, secretariaten en bestuursbeleid.

Zelfevaluatie

Aan de hand van de toolkit zelfevaluatie, opgesteld door het Nationaal Register Toezicht Zorg, evalueert het bestuur zich jaarlijks. Doel van de zelfevaluatie is om stil te staan bij het functioneren van het bestuur op een wijze die past bij de professionaliteit en de transparantie die LSBS voorstaat, mede om er als bestuur en bestuurders beter van te worden. Tijdens de evaluatie wordt het collectieve functioneren besproken. Ook de evaluatiemethode incl. de onderwerpen die aan de orde komen, wordt geëvalueerd. Het bestuur heeft afgesproken dat alles wat ter sprake komt, in het kader van verdere verbetering wordt gezien.

LSBS voldoet aan de FIN-normen Goed Bestuur

De vereniging van Fondsen In Nederland (FIN) heeft een gedragscode opgesteld en daarnaast een stelsel van zelfregulering in het leven geroepen. Het doel daarvan is kwaliteitsverbetering en verhoging van de transparantie van de fondsen die lid zijn. De FIN Normen Goed Bestuur zijn afgeleid uit de eerder geldende SBF Code en behelzen basale elementen betreffende de inrichting, structuur en organisatie van fondsen. Zie <https://fondseninederland.nl/fin-code-goed-bestuur>

De LSBS heeft in december 2022 de vierjaarlijkse (her-)toetsing doorstaan. De LSBS voldoet aan de FIN-normen Goed Bestuur. Dit is gepubliceerd op de website van de FIN. De fondsen die aan de FIN Code Goed Bestuur voldoen, dragen het blauwe 'code goed bestuur'-icoon. In de komende jaren zal het bestuur van de LSBS de Jaarlijkse Verklaring Goed Bestuur afgeven aan de FIN.

Risicomanagement en voorbereidend crisisplan

In 2017 is besloten (en in 2019, 2021 en eind 2022 herhaald) dat:

- de risico-inventarisatie eens per twee jaar op de agenda van de bestuursvergadering komt.
- indien er zich een risico mocht voordoen dat niet op de lijst staat, degene die dat risico ontdekt, dit op de agenda van de bestuursvergadering plaatst.

Eind 2022 is een voorbereidend crisisplan opgesteld. De eerstvolgende inventarisatie zal in het eerste kwartaal van 2025 plaatsvinden.

Klachtenregeling

Sinds 1 januari 2023 kent de LSBS een klachtenregeling die te downloaden is van de website: <https://lsbs.nl/assets/media/uploads/klachtenreglement.pdf>

Het bestuur en de bureaumedewerkers streven naar een transparante en zorgvuldige manier van werken. Toch kan er iets mis gaan. Als u, als donateur, leverancier, sollicitant of andere relatie van de LSBS, een klacht heeft, dan stellen wij het op prijs dat u eerst contact opneemt

¹ Zie <https://www.goededoelennederland.nl/sector/sectoronderzoek/beloning-directeuren-goede-doelen>

² Deze regeling is WNT-compliant. Dat betekent dat de absolute maxima in de beloningsregeling (voor het totale jaarinkomen en voor de totale bezoldiging voor functiegroep J) niet hoger zijn dan op basis van de Wet Normering Topinkomens is toegestaan. De bedragen in de WNT worden ieder jaar per 1 januari geïndexeerd.

met de directeur van onze stichting. Komt u er samen niet uit? Dan voorziet het Klachtenreglement in de verdere stappen die u kunt zetten.

→ In de periode tot en met 31 december 2023 heeft het bestuur **geen** klachten ontvangen.

Beleidsplan 2023-2027

Eind 2022 is het beleidsplan 2023-2027 vastgesteld. Een samenvatting is te downloaden van de website. <https://lsbs.nl/assets/media/uploads/beleidsplan-2023-2027-samenvatting.pdf>

De LSBS ziet drie taken in de lijn van haar missie, doelstelling en strategie. Deze uitdagende opdrachten bieden tegelijkertijd kansen. Anders gezegd: De LSBS hanteert de volgende drie speerpunten van beleid:

1. Coördinerende taak (blindenfondsenoverleg);
2. Individuele mensen met een visuele beperking;
3. Oogheelkundig wetenschappelijk onderzoek.

In oktober 2021 is Het nationale onderzoeksplan 2022-2030 "Oogheelkundig onderzoek in Nederland" verschenen in opdracht van Nederlands Oogheelkundig Gezelschap. Het plan heeft als belangrijkste doel duidelijk te maken dat blindheid en slechthoortheid met wetenschappelijk onderzoek fors verminderd kunnen worden.

"Met het onderzoek en de toename van kennis gaan we patiënten beter behandelen, zorgen we dat in 10 jaar 10% minder mensen (30.000 ogen) slechthoort of blind worden en zullen we ook patiënten beter kunnen voorlichten en begeleiden.

(...)

Het budget voor oogheelkundig wetenschappelijk onderzoek wordt geschat op ongeveer twee miljoen euro per jaar, wat overeenkomt met slechts 1 promille van wat er in Nederland aan oogheelkundige zorg wordt uitgegeven. Het geschatte beeld van de te behalen grote winst komt hiermee in gedrang, terwijl de Nederlandse wetenschappers tot de wereldtop behoren."

Door het werk dat de LSBS al ruim 15 jaar voor UitZicht doet, was het voor de LSBS al jaren duidelijk dat het niveau van het oogheelkundig wetenschappelijk onderzoek in Nederland zeer hoog is. Verder stond voor het bestuur vast dat met name op het vlak van het oogheelkundig wetenschappelijk onderzoek veel extra geld nodig is, meer dan de fondsen te besteden hebben.

Daarom zal het oogheelkundig wetenschappelijk onderzoek de komende jaren voor de LSBS het derde speerpunt zijn.

Wetenschappelijke Commissie

Deze commissie bestaat uit de oogartsen binnen het bestuur en de directeur. Deze Commissie behandelt de aanvragen voor drukkosten van proefschriften (maximaal toe te wijzen bedrag € 500) en studiereizen (maximaal toe te wijzen bedrag € 2.500). Als het andere aanvragen voor wetenschappelijk onderzoek buiten UitZicht betreft, worden de voorzitter en secretaris aan deze commissie toegevoegd omdat hun specifieke competenties dan nuttig zijn. Het gaat dan wel nog steeds om aanvragen waarbij de gevraagde bijdrage niet meer dan € 5.000 bedraagt of waarbij het er in redelijkheid naar uitziet dat de aanvrager met dat bedrag geholpen is. In de rapportage aan het bestuur van zogenaamde kleine aanvragen (tweemaal per jaar) zijn ook deze kleine wetenschappelijke aanvragen opgenomen. Andere aanvragen worden tijdens de plenaire bestuursvergadering aan de orde gesteld.

De Wetenschappelijke Commissie rapporteert wanneer zij dat zelf relevant acht. Het staat andere bestuursleden te allen tijde vrij om vragen aan deze Commissie te stellen.

Er is een dierproevenbeleid vastgesteld, dat opvraagbaar is bij het secretariaat en dat geregeld geëvalueerd wordt. Het dierproevenbeleid is geïntegreerd in de beoordeling van aanvragen voor wetenschappelijk onderzoek.

Vermogensbeheercommissie en -beleid

De penningmeester, een vast bestuurslid en de directeur vormen met elkaar de Vermogensbeheercommissie, met als taak het beheer van het vermogen van de LSBS. Dit is nader uitgewerkt in het door het bestuur vastgestelde vermogensbeheerbeleid. Deze commissie rapporteert tijdens elke bestuursvergadering aan de overige bestuursleden. Elk bestuurslid kan wijziging of aanvulling van het vermogensbeheerbeleid tijdens elke bestuursvergadering aan de orde stellen.

Het werk van de LSBS levert een bijdrage aan de volgende Sustainable Development Goals of Duurzame Ontwikkelingsdoelen opgesteld door de Verenigde Naties bedoeld om de wereld tot "een betere plek te maken in 2030"

3 → Goede gezondheid en welzijn
(zie <https://www.sdgnederland.nl/sdgs/doel-3-gezondheid-en-welzijn/>)

8 → Waardig werk en economische groei
(zie <https://www.sdgnederland.nl/sdgs/doel-8-fatsoenlijke-banen-en-economische-groei/>)

10 → Ongelijkheid verminderen
(zie <https://www.sdgnederland.nl/sdgs/doel-10-minder-ongelijkheid/>)

17 → Partnerschap om doelstellingen te bereiken
(zie <https://www.sdgnederland.nl/sdgs/doel-17-partnerschappen-voor-de-doelen/>)

Kleine Aanvragen Commissie

Aanvragen worden online via de website van de LSBS ingediend. De meeste aanvragen worden behandeld door of namens de Kleine Aanvragen Commissie. Deze commissie bestaat uit de secretaris, een ander bestuurslid en de directeur. Zij hebben een mandaat om zelfstandig op aanvragen te beslissen indien en voor zover zij van mening zijn dat de aanvrager is geholpen met een bijdrage tot € 5.000. De Commissie geeft tweemaal per jaar een overzicht van de behandelde aanvragen aan het bestuur.

Jaarrekening

De LSBS voldoet aan de criteria om de Richtlijn Jaarverslaggeving k C1 voor kleine organisaties-zonder-winststreven te volgen en de jaarrekening is dienovereenkomstig opgesteld. Van Asselt adviseurs & accountants te Driebergen is verzocht om een samenstellingsverklaring af te geven.

Activiteitenverslag 2023

Aantal aanvragen en verstrekkingen

Jaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal aanvragen	601	720	693	731	786	928	832	701	603	776	844
Verstrekt x € 1.000	556	646	769	683	622	733	678	548	499	638	789

Zoals in bovenstaande tabel aangegeven zijn 844 aanvragen ingediend in 2023. Dat is gaat weer richting het all-time-high van 2018.

In 2023 zijn door of namens aanvragers dertien verzoeken tot heroverweging ingediend na een besluit tot (gedeeltelijke) afwijzing. Bij 6 verzoeken is het na heroverweging bij de afwijzing gebleven. Eén reeds verlopen toezegging is hernieuwd geldig verklaard. Bij de overige 6 aanvragen is alsnog tot een (gedeeltelijke) toewijzing besloten vanwege inmiddels gewijzigde omstandigheden, verduidelijking van de motivatie of omdat alsnog de aanvraag werd ondersteund door Koninklijke Visio, Bartiméus of de Robert Coppes Stichting.

Omdat de kwaliteit van de aanvragen voorop staat en niet een budget (in de vorm van gemiddelde uitgaven/inkomsten) leidend is, verschilt het totaal verstrekte bedrag van jaar tot jaar.

De LSBS maakt een onderverdeling van de aanvragen tussen:

- Wetenschappelijk onderzoek (52 aanvragen; in 2022 waren dat er 41 en in 2020, 47)
- Organisaties (40 aanvragen; in 2022 waren dat er 35 en in 2021, 27)
- Particulieren (744 aanvragen; in 2022 waren dat er 694 en in 2021, 523)
- Buitenland (8 aanvragen; in 2022 en 2021 waren dat er 6)

Ad a) Wetenschappelijk onderzoek – Uitzicht

In 2007 is mede op initiatief van de LSBS een samenwerkingsverband op het terrein van financiering van het oogheelkundig wetenschappelijk onderzoek opgericht. Dat verband draagt de naam Uitzicht (zie www.uitzicht.nl).

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de aanvragen en toezeggingen via Uitzicht van de laatste jaren. De LSBS heeft in 2023 voor € 360.000 aan Uitzicht-onderzoek toegezegd. Een breed scala onderzoeken is daarmee ondersteund.

Op de website van Uitzicht staan de onderzoeken vermeld waaraan via Uitzicht, door onder meer de LSBS, is bijgedragen <https://uitzicht.nl/2023>

	Aantal aanvragen ingediend	Totaal aangevraagd bedrag in €	Totaal toegezegd bedrag in €	Percentueel toegezegd
2018	34	6.300.000	1.100.000	18
2019	27	4.300.000	1.210.000	28
2020	28	3.992.000	1.014.000	25
2021	36	5.630.000	1.439.000	26
2022	31	4.568.000	1.680.000	37
2023	36	6.085.000	1.462.000	24

De LSBS heeft sinds de start van Uitzicht in 2007, de directeur beschikbaar gesteld voor het verrichten van de coördinerende/secretariële werkzaamheden voor de Commissie Uitzicht. Die Commissie wordt sinds 2023 voorgezeten door mevrouw Prof. Dr. M.J. (Martine) Jager. Zij wordt terzijde gestaan door de heer Prof. Dr. F. (Ferry) Breedveld. Zij doen het werk onbetaald als vrijwilliger.

Naast de bijdragen aan het oogheeskundig wetenschappelijk onderzoek via Uitzicht is 15 keer een bijdrage toegezegd aan promovendi voor de drukkosten van hun proefschrift. In 2023 is twee keer een aanvraag ingediend voor een buitenlandse stage; beide zijn toegekend.

De directeur van de LSBS is ook beschikbaar gesteld ter ondersteuning van het bestuur van Stichting Steunfonds Uitzicht. Via deze stichting verstrekt Stichting Grenzeloos Zicht te Wolfheze een bijdrage voor het oogheeskundig wetenschappelijk onderzoek.

Ad b) Organisaties

In 2023 zijn fors meer aanvragen ingediend door organisaties. Enkele van wie de LSBS een aanvraag heeft gehonoreerd, lichten wij toe.

KOMT HET ZIEN!

Stichting Komt het Zien! werd ondersteund bij de **exploitatie** over de jaren 2023-2024. Komt het Zien! biedt sinds 2014 **live audiodescriptie** voor mensen met een visuele beperking bij theatervoorstellingen en bij speciale evenementen. KhZ is in Nederland pionier op dit gebied en aanjager van de theaterwereld in het bieden van toegankelijke voorstellingen voor mensen met een visuele beperking. Via een koptelefoon hoor je live de beeldbeschrijving van de aanwezige blindentolk en mis je niets. Zo is theater leuk voor iedereen, óók als je minder of niets ziet. Zie <https://www.komthetzien.nl/>

MUZIEUM

OPENT JE DE OGEN

Al meer dan 10 jaar is het muZIEUm een impactvol **ervaringsmuseum** waar je ervaart hoe het is om blind of slechtziend te zijn. Het doel? Het vergroten van de autonomie van blinden en slechtzienden in de samenleving. Enerzijds door bewustwording en betrokkenheid te creëren bij een breed publiek. Anderzijds door het bieden van werkgelegenheid voor blinden en slechtzienden. Jaarlijks laat het muZIEUm 42.000 bezoekers ervaren hoe het is om niets te kunnen zien. Dit realiseren ze met een team van 75 medewerkers, waarvan meer dan de helft blind of slechtziend is. Met ongeveer 300.000 blinden en slechtzienden in Nederland, waarvan slechts 30% werk heeft, biedt muZIEUm per jaar gemiddeld werk aan 55 blinde en slechtziende medewerkers in diverse functies. Bij hen leidt de blinde de ziende. De beperking is juist de kracht. De bezoeker vertrouwt blind op zijn ervaringsdeskundige gids en beseft wat juist wel kan. Het muZIEUm heeft plannen voor **herinrichting** waardoor de ervaring voor zowel de bezoekers als medewerkers betekenisvoller wordt. De museumruimte wordt uitgebreid en een interactieve tentoonstellingsruimte wordt toegevoegd. In combinatie met een verbeterde expeditie in het donker en workshopruimtes, streeft het muZIEUm ernaar om de kennis die bezoekers opdoen te verankeren en de drempel voor medewerkers om aan de slag te gaan te verlagen. De LSBS droeg bij aan die herinrichting, maar ook aan de **exploitatie** in de verwachting dat meer structurele financiering (eindelijk) gerealiseerd wordt in 2024.

De Gelderhorst is het enige **centrum voor oudere Doven** in Nederland en toevallig heel dichtbij het kantoor van de LSBS gelegen. In de Gelderhorst ontvangen bewoners dienstverlening en verpleging en verzorging. Er zijn 81 appartementen toegewezen aan oudere Doven voor zelfstandig wonen. Daarnaast zijn er 60 plaatsen in het verzorgingshuis en 13 plaatsen voor verpleeghuiszorg. In één van die kamers is de **verlichting** aangepast door de LSBS opdat iemand die een ook een visuele beperking heeft daar prettig

kan wonen.

Kubes

Kubes vierde in 2023 het 35-jarig jubileum. Onze stichting ondersteunde ter felicitatie het afgelopen jaar het **beeldhouwweekend**, de **culturele reis** en de **expositie** 'De kunst van het anders zien XXXV' te Zeist. Er zijn ongeveer tachtig werken tentoongesteld. De werken zijn zowel ruimtelijk als in het platte vlak en

bestaan uit verschillende materialen. Van installaties tot beeldhouwwerken, van schilderijen tot papierkunst. Er is van alles te zien en (op de tast) te ervaren. De exposerende kunstenaars waren in de weekenden geregeld zelf aanwezig om belangstellenden te woord te staan. Om een inkijkje te geven in hun belevingswereld mochten bezoekers zogenaamde ervaringsbrillen opzetten om de kunst zelf ook met beperkt zicht te ervaren. De brillen bootsten het zicht bij

verschillende soorten oogaandoeningen na, zoals maculadegeneratie, staar en kokervisus. De makers vertelden daarbij graag over hun drijfveren en er werd ook een korte film vertoond over stichting KUBES. Het werd duidelijk dat, waar de visuele waarneming van de buitenwereld tekort schiet, de innerlijke verbeeldingskracht vaak des te groter is.

➤ <https://www.kubes.nl/excursies/impressies/2023/verslag-kubes-beeldhouwweekend-2023>

➤ <https://www.kubes.nl/excursies/impressies/2023/verslag-drie-landenpunt-culturele-reis-kubes-2023>

➤ <https://www.kubes.nl/exposities/de-kunst-van-het-anders-zien-35-jaar-kubes>

Oogvereniging

De Oogvereniging is een landelijke **belangen- en patiëntenorganisatie** voor mensen met een visuele of visueel-auditieve beperking of oogaandoening. Zij is in 2023 driemaal ondersteund. 1) project Digimaatjes; waarbij het er uiteraard om gaat dat leden onderling elkaar kunnen bijstaan ter verbetering van ieders **digitale vaardigheden**.

2) de jubileumeditie van de tweejaarlijkse Oogdag van de provinciale afdeling Groningen (**lezingen, workshops, stands, demonstraties en laagdrempelig contact**) 200 bezoekers

3) **geleidehond weekend** met 41 deelnemers en o.a. de volgende workshops:

Vuurwerkangst bij honden, Hoe goed ken ik mijn hond? EHBO bij honden, Speuren & detectie en Hondenmassage.

Stichting Anders Bekeken

Het is zeker een uitdaging om zonder (goed) te kunnen zien, maar met blindelings vertrouwen, een **pelgrimstocht** van 225 km te maken van Ponferrada/Molinaseca naar Santiago de Compostela in Spanje, samen met goedziende buddy's. Zonder bekendheid met de ander, met de fysieke uitdaging, met de overnachtingsplekken, maar toch met open vizier op pad te gaan zonder angst, oordeel of verwachting. Een Spaanse filmploeg heeft een documentaire gemaakt. Zie:

<https://vimeo.com/765532713> Onze stichting deed in 2023 wederom een bijdrage voor de **voorbereidingen** van die editie.

In de **botanische tuin** Pinetum Blijdenstein te Hilversum wordt de bestaande geur-, kunst- en bomenroute "Neuzen in het Pinetum" gerenoveerd. Via QR-codes op de website kan geluisterd worden naar **verhalen in gesproken woord** van de historie en de route door de tuin. Er is een wandelroute en er zijn 5 experience kastjes bij coniferen om door geur, smaak en/of voelen de eigenschappen en de verschillen van deze bomen te laten ervaren.

Ook dit jaar deed de LSBS een bijdrage voor de **tandemtocht** georganiseerd door Stichting TandemTocht Keistad.

Zie voor een verslag: <https://tandemtochtkeistad.nl/nieuwsbrieven/nieuwsbrief-mei-2023/>

Er reden 71 tandems mee. Dat betekent 71 blinde of slechthziende mensen met hun voorrijders. Om deel te kunnen nemen aan dit grote evenement hoef je als blind of slechthziend persoon geen eigen tandem te hebben. Zelfs geen eigen voorrijder. De organisatie regelt dat voor je als je dat wenst. Ook is er opvang voor je eventuele blindengeleidehond. En dat geeft gelijk weer hoe goed deze Tandemtocht is georganiseerd. Alles is elk jaar weer tot in de puntjes geregeld. Ontzettend veel mensen -vrijwilligers, fondsenwerfers, verkeersregelaars, begeleiders, bestuursleden, mensen die de tafels met opdrachten en de keuken bemensen- zetten zich ieder jaar weer in om deze tocht tot een feest te maken. Daar kunnen wij als deelnemers inmiddels blind op vertrouwen.

En natuurlijk kon ook de Lionsclub Bunnik weer op een bijdrage in de kosten rekenen in 2023 voor hun **tandemtocht**. In het verslag stond:

Meer dan 50 tandems stonden klaar voor het vertrek vanaf het Postillion Hotel in Bunnik. Alle Lions waren present om de rijders vanuit het hele land welkom te heten, in te schrijven en te koppelen aan hun voorrijder. In een stralend zonnetje werd iedereen buiten toegesproken door de burgemeester van Bunnik die vervolgens ook het startschot loste. Hierna vertrokken de rijders voor hun tocht naar de lunchgelegenheid. Ook dit jaar konden wij weer terecht op het KNVB sportcentrum in Zeist. Een prima lunch werd daar

verzorgd. (...) Wij kijken met alle deelnemers terug op een zeer geslaagde dag die niet zonder jullie sponsoring had kunnen plaatsvinden.

Ad c) Particulieren

Eind 2023 ontving de LSBS een schenking van Stichting Grenzeloos Zicht, die haar oorsprong vond in Het Schild, een woonvoorziening in Wolfheze voor blinde en slechtziende mensen. Het bedrag van de schenking is met name, doch niet uitsluitend, bedoeld ten bate van **bewoners van Het Schild** te Wolfheze. Aanvragen van deze bewoners worden met een positieve grondhouding beoordeeld. Na de schenking is Stichting Grenzeloos Zicht gefuseerd met de Visio Foundation die geen aanvragen van particulieren in behandeling neemt.

Dit jaar werden 334 aanvragen ingediend door individuele mensen met een visuele beperking. Dat zijn er weer meer dan in de Corona-jaren (2022 - 304, in 2021 waren dat er 211 en in 2020, 247. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om een bijdrage voor verlichting, een tandem, tuinrenovatie (onderhoudsarm maken, betegelen) of de kosten van verhuizing en/of inrichting. Er werden 39 aanvragen voor een **bril** ingediend. Dat is net iets meer dan de 37 aanvragen in 2022. Natuurlijk gelden ook voor deze aanvragen de oogheeskundige en financiële criteria voor honorering.

Naast brillen wordt **verlichting** geregeld aangevraagd. Iemand liet ons weten:

Inmiddels zijn de rolgordijnen en de lampen volop in gebruik! (...) De uplighters zijn mooi dimbaar, waardoor ik het licht mooi kan verdelen over de kamer. Dat is een stuk prettiger, dat geeft meer rust aan de ogen.

De smart lamp boven de eettafel (...) werkt ook prima en hier heb ik ook veel baat bij. Deze lamp kan ook aangepast worden naar de verschillende standen, ook naar bijvoorbeeld geel/wit/blauw licht, heel fijn dat ik hier mee kan spelen zodat het zo rustig

mogelijk aan mijn ogen is. Verder helpt de lamp met name bij het eten. Ik kan nu mijn bord en wat ik eet weer beter herkennen.

De rolgordijnen heb ik nu een ruime week in gebruik. De zon heeft al een paar keer geschenen, de rolgordijnen verduisteren goed. Daardoor is het licht minder fel in huis. De ene keer heb ik ze half open, de andere keer helemaal dicht.. (...)Ook van mijn bezoek krijg ik complimenten over dat het zo mooi en netjes is geworden. (...)Hartelijk dank voor de gift.

We verstrekten een **drumstel**, de begiftigde schrijft:

Ik ben zo blij, ik drum nu veel thuis. In mijn vrije tijd speel ik drums. Ik merkte dat de stress ook minder geworden door veel drummen. Ik ben nu mijn talent aan het ontwikkelen omdat oefenen thuis makkelijker is geworden door de aanwezigheid van drumstel . Ik heb ook vrienden die muzikant zijn en die komen naar me toe met hun instrumenten zodat we samen kunnen spelen. Het is erg leuk. Heel erg bedankt 🙏

Een enthousiaste **fitnesser** schreef:

Het roer moest om en ging om!!! Bijna 30 kilo lichter en een stuk vrolijker & fitter!

- ▶ Altijd moe, een ochtendhumeur, niet fit, te zwaar en ga zo maar door. Veel te jong om je zo te voelen toch?
- ▶ 4 tot 6 keer trainen per week en anders eten! Hoog in eiwitten en het lukte me om een hele periode echt streng te zijn voor mijzelf. Op eigen kracht ben ik meer gaan bewegen.
- ▶ Ik ben er onlangs bij gaan boksen (..) en toen verdween m'n vet al helemaal als sneeuw voor de zon en géén ochtendhumeur meer! (...)

Voor iemand die naast de visuele beperking ook een ernstige auditieve beperking heeft werken meestal alleen zeer geavanceerde **hoortoestellen**. De ziektekostenverzekering vergoedt tot 75%. Die laatste 25% is niet voor iedereen op te brengen. Iemand voor wie de LSBS dat gedeelte betaalde e-mailde:

(...)Wat mooi dat u zo snel actie heeft ondernomen om het uitbetalen binnen uw organisatie te regelen. Heel blij ben ik dat deze ondersteuning mogelijk wordt gemaakt. Met een WIA uitkering is het toch een heel bedrag dat in 1 keer moet worden uitgegeven. Mijn hoortoestellen bevallen erg goed. Ik kan mijn iPhone weer gebruiken en durf mijn nummer rustig weer aan anderen te geven. De gesprekken gaan namelijk rechtstreeks over mijn hoortoestellen. Gesprekken kunnen ook weer worden gevoerd zonder dat mensen hun stem hoeven te verheffen. In een groepje van ongeveer 6 personen kan ik weer vergaderen, wat met de oude toestellen niet meer ging. En ik hoor gezellig de vogels weer die ik met mijn vorige toestellen moest missen. (...)Kortom, de kwaliteit van leven is een stuk verhoogd. Ook omdat ik in de avond niet doodmoe ben door de inspanning van het proberen te verstaan van zaken dat niet lukte. Dankzij uw bijdrage kan ik zorgeloos genieten van het weer mee kunnen doen op het gebied van communicatie. Wat erg belangrijk is als je ogen niets kunnen compenseren!

Deze amazone ervaart sterke spieren en een beter evenwicht door het paardrijden, naast natuurlijk vreugde door contact met haar paard en met andere ruiters.

ICT-fonds

Binnen het ICT-fonds werkt een aantal fondsen voor mensen met een visuele beperking met elkaar samen. Daarom worden voor het ICT-fonds separate cijfers opgesteld door de accountant. De LSBS doet de uitvoerende werkzaamheden voor het ICT-fonds.

Aantal ingediende aanvragen in	2018	2019	2020	2021	2022	2023
computer/laptop/tablet e.d.	187	174	182	140	136	160
Smartphone	138	140	138	115	148	131
Smartwatch						12
Totaal	325	314	320	255	284	303

Dat het ICT-fonds bijdraagt aan het welzijn en de integratie van mensen met een visuele beperking, blijkt wel uit de volgende reacties:

Hierbij de mail over het gebruik van mijn nieuwe iPhone en Watch. Allereerst wil ik even zeggen dat ik heel blij ben met het werk wat jullie doen, echt heel fijn dat jullie mensen die het vaak toch wat moeilijker hebben dan anderen zo helpen Mijn iPhone 15 gebruik ik veel en dan echt voor dagelijks gebruik de apps zijn heel divers van marktplaats tot whatsapp en van Facebook tot apples eigen woning app. Ik zit ermee op internet en ik bedien er veel dingen in mijn huis mee. Zoals mijn speakers, verlichting en verwarming. Ik bel ermee, chat ermee en ik zou me eigenlijk geen leven zonder iPhone meer kunnen voorstellen. (...)Mijn Watch gebruik ik om mijn gezondheid in de gaten te houden, zo weet ik dat ik geen last heb van atriumfibrilleren, een hardritme stoornis, en helpt de Watch me om meer te bewegen, de Watch geeft meldingen als je te lang stil zit en je moet elke dag je ringen vol maken. Ook is die erg handig als ik mijn sleutels of stok kwijt ben, want dan vraag ik Siri om ze te zoeken en dan geeft de AirTag een geluidje.

Bedankt voor de snelle verwerking van mijn iPhone aanvraag!

(...)De batterij gaat veel langer mee met de donkere achtergrond en wisseling van kleuren, bluetooth voor hoorapparaten en locatie altijd aan. Ook de geluid is echt gaaf en hoef ik niet altijd op 100% zetten om te kunnen horen, dus nog een extra niveau van geluidskwaliteit met mijn hoorapparaten. Ik gebruik ook vergroting, blauwe licht filter en voiceover.

Apps Ik kan nu de instellingen van mijn hoorapparaten direct via de iPhone zelf aanpassen(...)Maps, NS, 9292 zijn heel handig onderweg

en reizen met openbaar vervoer; met maps kan ik de weg in onbekende straten vinden met hulp van de trilfunctie en instructies die ik via mijn hoorapparaten kan horen. Email & iCloud zijn heel handig

om kort reacties op e-mails te sturen en ook onderweg bij afspraken om e-mails, documenten en informatie te kunnen vinden en doorsturen. Facetime, Whatsapp, Viber, Messenger gebruik ik heel vaak voor (video)bellen, (voice)berichten, bestanden en in contact met mensen te blijven. Weer app is handig voor weer notificaties. Calendar om alle afspraken en herinneringen te noteren. Podcasts, Luisterboeken, Youtube en Muziek direct via de hoorapparaten luisteren. Camera is (..)heel handig met foto's maken van kleine letters en dan deze groter in de foto te kunnen lezen bijv. ingrediënten op een pakje. Acrobat is handig om documenten te scannen, beluisteren, verwerken, tekenen en e-mailen. (...)Stelarium om de lucht, planeten en sterren te kunnen zien. Ik heb al jaren geen sterren in de lucht kunnen zien en dat mis ik. (...) Bij deze wil ik LSBS enorm bedanken dat ik deze nieuwe iPhone mocht aanschaffen:-)

Ik ben erg tevreden met de Samsung Galaxy Tab 8 en wil graag mijn positieve ervaring met u delen. Allereerst wil ik vermelden dat de tablet perfect voldoet aan mijn behoeften voor zowel mijn studie als mijn projecten. Het is een fijne aanwinst voor mijn dagelijkse taken en ik ben blij met de soepele werking en de vele handige functies die het biedt. Een van de functies waar ik vooral enthousiast over ben, is de S Pen die bij de Samsung Galaxy Tab 8 hoort. De precisie en gevoeligheid van de pen zijn indrukwekkend. Ik gebruik hem met name voor het maken van art, waarbij ik de app Clip Studio Paint gebruik. Ik moet het gebruik nog even onder de knie krijgen, maar ik kijk ernaar uit om mijn artistieke vaardigheden tot bloei te laten komen en mijn productiviteit en creativiteit verder te verkennen met dit apparaat. Ik wil de LSBS hiervoor hartelijk bedanken.

Een scholier ontving een laptop en schreef:

Ik gebruik mijn laptop nu bijna een halfjaar voor mijn studie en privé gebruik.

Ik ben er heel erg blij mee, omdat ik door mijn laptop al mijn huiswerk kan maken, en mijn studie aan het (...) college goed kan volgen. Ik heb tot nu toe alleen maar voldoende met mijn studie gehaald. (...) De laptop is snel genoeg, en ik heb er alles op kunnen downloaden wat nodig was: Jaws, het Microsoft office pakket, internet browsers en nog veel meer. Ik heb al mijn boeken in word, volg lessen online via Teams, maak begrotingen in Excel, maak toetsen/proefwerken/examens in word e gebruik Google Chrome bij het opzoeken van informatie. Ook gebruik ik de mail app van outlook natuurlijk. (...) Ik wil jullie enorm bedanken voor jullie bijdrage aan mijn laptop. Ik ben er ontzettend mee geholpen, en ik hoop dat jullie in de toekomst nog veel meer blinden en slechtzienden kunnen helpen en of blij maken. Ik ben er namelijk ook enorm blij mee!

Vakantiesuppletiefonds

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal ingediende aanvragen	137	131	60	57	106	102

Binnen het Vakantiesuppletiefonds werkt (hoewel de samenstelling iets verschilt met die van het ICT-fonds) ook een aantal fondsen voor mensen met een visuele beperking met elkaar samen. Daarom worden ook voor het Vakantiesuppletiefonds separate cijfers opgesteld door de accountant. De LSBS doet ook voor dit fonds de uitvoerende werkzaamheden. Van oudsher wordt vanuit die fondsen een bijdrage betaald voor de kosten van begeleiding tijdens de vakantie. Echter, ook mensen met een visuele beperking die zonder begeleiding reizen, kunnen een aanvraag indienen.

Een reactie van een moeder:

Afgelopen maandag zijn wij met hulp van het LSBS naar Disneyland Parijs vertrokken. En wat een avontuur was dat. Mijn dochtertje werd precies op die dag 7 jaar dus dat was dubbel feest. We hebben er zo ontzettend van genoten. De treinreis was al een hele belevenis voor de kinderen. Ze zijn wel vaker met de trein geweest maar een Talys of een TGV is toch net wat anders. Bij aankomst op het station van Disneyland konden we de koffers bij de bagage service achterlaten. Die werden van daaruit naar ons hotel gebracht. We konden dus meteen het park in. En we vielen meteen met onze neus midden in de parade. De verwondering op het gezicht van mijn dochter toen ze de prinsessen voorbij zag komen, zal ik nooit vergeten. Ik sta dan ook heel charmant jankend op de film. Dat was zo'n mooi gezicht. Vanwege mijn visuele beperking konden we een priority pas krijgen. Dat was echt ideaal. We konden overal zo doorlopen. Na een paar uurtjes park zijn we naar ons hotel gegaan. Ook dat was helemaal super. (...) Op dinsdagochtend hebben we heerlijk ontbeten en zijn we opnieuw het park in geweest. Echt geweldig al die achtbanen en attracties. Mijn dochtertje was helemaal fan van de Space Mountain. Inclusief kurkentrekker en loopings. (...) Wat hebben wij een lol gehad. Na een pauze in het hotel om even uit te rusten zijn we 's avonds nog de Disney Studios in geweest. Ook helemaal geweldig. We hebben opnieuw onze ogen uitgekeken. Toen nog even het Disneypark in geweest want ja, het was nu bijna donker. Dus we wilden natuurlijk ook wel even zien hoe het kasteel van Doornroosje er uitziet als het donker is. (...) Wat was dit een bijzonder avontuur. Ik ben zo ontzettend blij dat ik dit met de kinderen heb mogen beleven. Wetende dat mijn zicht straks wegvalt, Ben ik zo ontzettend dankbaar dat ik dit nu nog heb kunnen doen. Ik ben jullie ontzettend dankbaar en heb bijzonder veel respect voor wat jullie doen.

Ad d) Buitenland

Voor projecten in het buitenland wordt een budget gehanteerd van € 50.000 per jaar. Er werden toezeggingen gedaan aan:

including
everybody

Stichting See You Foundation te Veenendaal om een einde te maken aan voorkombare blindheid in vier plattelandsgebieden in Ethiopië.

Stichting Eye Care Foundation te Amsterdam voor het programma 'Blindness Alleviation cum Integrated People Centered Eye Care Program' in Nepal

Stichting TTAf te Barneveld voor de blindenschool in Debre Zeit.

Stichting Fakkel 2000 te Nijkerk voor gespecialiseerd onderwijs 2023-2024 in Centrum Calisa Douala te Kameroen.

Stichting Macheo Nederland te Pijnacker voor onderwijs aan 20 Keniaanse kinderen met een visuele beperking.

Stichting Lombok Eye Care te Bunde bijdrage voor brillen en apparatuur voor screening van de allerarmsten kinderen en volwassenen op Lombok.

Stichting Support School Fees te Amsterdam voor
Project Sengerema in Tanzania.

De voorwaarden die aan deze toezeggingen verbonden zijn, luiden over het algemeen dat:

- de totale financiering van het project op voorhand rond is;
- het project volledig wordt uitgevoerd;
- de LSBS achteraf een verslag met financiële verantwoording ontvangt.

Beoogde resultaten

Het bestuur van de LSBS beoogt dat de toezeggingen/bestedingen zoveel mogelijk de door de aanvrager beoogde impact hebben. Daarom is bij een toezegging aan een instelling een verslag met financiële verantwoording achteraf een vereiste. Bij een toezegging aan een particulier wordt ook altijd om een reactie gevraagd. Meestal wordt die ook verkregen. Als dat niet gebeurt, is dat van invloed op de afweging bij een volgende aanvraag.

Begroting 2024

Er staat per 31 december 2023 voor ruim € 518.000 uit aan toezeggingen die nog uitbetaald moeten worden. Een aanzienlijk deel daarvan heeft betrekking op toezeggingen voor het oogheelkundig wetenschappelijk onderzoek dat meestal enkele jaren bestrijkt.

Aangezien de begroting niet als stuurinstrument wordt gebruikt voor de beheersing van de activiteiten, is besloten deze niet op te nemen in het bestuursverslag. In het standaardpublicatieformulier ANBI van de Belastingdienst, dat te downloaden is vanaf de website, is de (indicatieve) begroting wel opgenomen.

160-jarig jubileum LSBS op dinsdag 22 oktober 2024

Op 22 oktober a.s. bestaat de LSBS 160 jaar. Het bestuur wil dit vieren door 160 verschillende particulieren (en per persoon één begeleider), die de afgelopen jaren door onze stichting werden gesteund, in staat te stellen om een theatervoorstelling bij te wonen. Komt het Zien! maakt theaterbeleving live mogelijk voor mensen die blind of slechtziend zijn. Dankzij de live audiodescriptie en speciale meet & feel inleiding kan alles gevolgd worden. Meer daarover ongetwijfeld in het bestuursverslag 2024.

Ede, 8 januari 2024